

PATVIRTINTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Linelis“
direktoriaus 2014 m. spalio 8 d.
įsakymu Nr. V- 64

PRITARTA
Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos
Ugdymo ir kultūros departamento Švietimo
skyriaus vedėjo 2014 m. spalio 7 d.
įsakymu Nr. ŠV1-268

KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „LINELIS“ NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO FIZINIO AKTYVUMO OPTIMIZAVIMO PROGRAMA „JUDĖKIME DRAUGE“

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo teikėjas – Klaipėdos lopšelis-darželis „Linelis“ (toliau – įstaiga), įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190429228. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga. Grupė – ikimokyklinio ugdymo mokykla.
2. Įstaigos buveinės adresas – Laukininkų 10, LT-95140, Klaipėda.
3. Programos pavadinimas – Klaipėdos lopšelio-darželio „Linelis“ neformaliojo vaikų švietimo fizinio aktyvumo optimizavimo programa „Judėkime drauge“ (toliau – programa).
4. Programos rengėjai: Angelė Grigaliūnienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, Birutė Žulpienė ir Natalija Kiseliovienė, ikimokyklinio ugdymo neformaliojo švietimo pedagogės.
5. Programos koordinatorius - direktorė Violeta Urbonienė.
6. Programos trukmė – tęstinė. Programos turinys koreguojamas pagal poreikį.
7. Programos apimtis - vieneri mokslo metai.
8. Programos dalyviai – ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai.
9. Programos įgyvendinimui įstaigoje sudarytos palankios materialinės ugdymo(si) sąlygos. Įrengta sporto salė su stacionaria gimnastikos sienele, relaksacinis ir žaidimų kambarys, kiekvienoje grupėje įrengtos sveikatinimo erdvės, taisyklingos laikysenos lavinimui – korekcinės sienelės bei aktyvios zonos su sporto įrenginiais lauko aikštelėse.

II. UGDYMO PROGRAMOS PRINCIPAI

10. Individualumo ir diferencijavimo principas – sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, tobulėti, atsižvelgiant į jo individualiai besivystančią, augančią savo tempu ir atsiskleidžiančią savitu būdu asmenybę.
11. Prieinamumo principas - siūlomos veiklos ir ugdymo būdai yra prieinami visiems vaikams pagal amžių, turimą patirtį, sveikatą, gebėjimus, socialinę padėtį.
12. Tęstinumo principas - siekiama fizinio aktyvumo tęstinumo namuose. Aktyvios gyvenamosios nuostatos palaiapsniui diegiamos ugdymo įstaigoje ir šeimoje, taps asmenine vaiko patirtimi ateityje pasirenkant sveiką gyvenimo būdą.

III. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

13. Programos tikslas – tenkinti biologinį vaiko poreikį judėti, skatinti jį pažinti ir plėsti savo fizines ir psichines galias, ugdytis aktyvios gyvensenos įgūdžius.

14. Programos uždaviniai:

14.1. plėsti vaikų judėjimo patirtį, lavinti judesius ir fizines ypatybes, taikant įvairius aktyvinimo metodus ir būdus;

14.2. fizine veikla tenkinti vaikų judėjimo, pažintinius, veikimo, bendravimo, saviraiškos poreikius, atskleisti fizines išgales ir gebėjimus;

14.3. glaudžiai bendradarbiauti su šeima, skatinant aktyvų tėvų dalyvavimą ugdymo procese.

IV. UGDYMO TURINYS. METODAI. PRIEMONĖS

15. Programa siekiama formuoti fizinio aktyvumo sampratą pagal 5 kompetencijas:

15.1. Socialinė kompetencija	
Gebėjimai, vertybinės nuostatos	Vaiko veiksenos, metodai ir priemonės
Suvokia save kaip savarankišką asmenį. Moka bendrauti su artimaisiais, draugais, kitais žmonėmis. Geba žaisti įprastoje aplinkoje, laikantis tradicinių elgesio normų. Bando pajusti savo kūno galimybes žaidžiant, išbandant įvairius judesius	Išraiškiai atskleidžia savo individualumą, atrasdami pasitikėjimą ir savigarbą, sugeba prireikus sukaupti jėgas, valią, fiziškai išsikrauti, išlieti emocijas, atsipalaiduoti po aktyvios veiklos, nusiraminti nuo įtampos ar kitų neigiamų emocijų. Džiaugiasi gebėjimu judėti greta kito, taip pat kaip ir jis, arba skirtingai. Geba judėti dviese eilėje, vorele ar rateliu, smagiai žaidžia komandoje, pasirenka saugias savo sveikatai veiklas, o kolektyvinėje judrioje veikloje sąmoningai geba būti atsargiu savo ir kito atžvilgiu, savarankiškai renkasi ir prisiderina sportines priemones savo ūgiui ir jėgai. Metodai: pokalbis, idėjų kūrimas („minčių lietus“, „smegenų šturmas“), metaforiniai žaidimai, vaidybiniai žaidimai, atsipalaidavimo pratimai, inscenizacijos, kūrybinės užduotys. Priemonės: nuotaikų loto, sportinis inventorių, siužetiniai žaislai, informacinės technologijos
15.2. Sveikatos saugojimo kompetencija	
Gebėjimai, vertybinės nuostatos	Vaiko veiksenos, metodai ir priemonės
Geba aktyviai judėti ir sportuoti. Lavina judesius ir fizines ypatybes. Derina aktyvią veiklą ir poilsį. Išreiškia save per kūrybinius, sportinius, judriuosius ir ramaus pobūdžio žaidimus	Aktyviai judant ir sportuojant tobulina savo pagrindinius judesius: eina, bėgioja, laipioja, šokinėja, ropoja, ridena, šliaužia, meta. Spontaniško judėjimo metu įvairioje aplinkoje ir įvairiose situacijose (patalpoje ir lauke, įvairiomis oro sąlygomis) sukasi, verčiasi, siūbuoja, kybo, supasi, čiuožia, slysta, linguoja, stumia, traukia, muša, spiria, atmuša ir t.t. Žaidžia patinkančius judriuosius komandinius žaidimus – „Kvadratą“, krepšinį, futbolą, dalyvauja estafetėse ir pan. Atlieka fizinius pratimus su priemonėmis ir be jų, lavina raumenų jėgą, ištvėrę, judesių greitį, vikrumą ir lankstumą, atskirų kūno dalių ir viso kūno koordinaciją, eksperimentuoja judesiu ir judėjimu, siekia kūno judesių tikslumo, išbaigtumo ir grakštumo, geba derinti du ar net daugiau judesių tuo pačiu metu, gerai išlaiko pusiausvyrą judant, ilgiau geba išbūti tam tikrą laiką nejudrioje padėtyje, aiškiai skiria

	<p>dešinę ir kairę kryptis, adekvačiai reaguoja į signalus, valdo kamuolį, nuotaikingai lenktyniauja, įveikia kliūčių ruožus, išreiškia savo nuotaiką, pojūčius, veiksmus, mintis plastiškais judesiais, mimika, kūno padėtimi. Žaidžia ramaus pobūdžio, atsipalaidavimo žaidimus.</p> <p>Metodai: pokalbis-diskusija, idėjų kūrimas („minčių lietus“, „smegenų šturmas“), probleminiai klausimai, mankštinimasis ir įvairi judri veikla, pratimai, žaidimai, pratybos, vaidinimai, situacijų modeliavimas.</p> <p>Priemonės: treniruokliai, mankštos kilimėliai, kamuoliukų baseinas, įvairus sportinis inventorių, stacionari gimnastikos sienelė laipiojimui, atributika judrių ir ramių žaidimų organizavimui, laipiojimo įrenginiai lauke</p>
15.3. Pažinimo kompetencija	
Gebėjimai, vertybinės nuostatos	Vaiko veiksenos, metodai ir priemonės
Domisi savo kūnu, jo judėjimo galimybėmis. Išbando, tyrinėja judesius ir veiksmus, kuria naujus žaidimus	<p>Susipažįsta su kūno dalimis, vidaus organų paskirtimi bei jų ryšiu savo gerai sveikatai – kalba, domisi ir žino, kokias raumenų grupes treniruoja, atranda įvairesnių kūno judėjimo trajektorijų. Atlieka raumenų tempimo ir atpalaidavimo pratimus, žaidžia sportinius žaidimus, jausdamas savo kūno pajėgumą. Noriai dalyvauja fizinio pajėgumo testuose, džiaugiasi savo ir draugų pasiekimais, domisi kaip pagerino savo fizinius pajėgumus per pusmetį, per metus. Žino apie sporto šakas, atpažįsta ir žino kai kuriuos profesionalius sportininkus, lanko sportinius būrelius pagal savo pomėgius. Daug juda savarankiškai ir džiaugsmingai žaidžia judrius tradicinius bei sportinius žaidimus su taisyklėmis kartu su kitais vaikais.</p> <p>Metodai: didaktinės užduotys; pokalbis, stebėjimas, individualios užduotys vaikams, asociacijų kūrimas („voratinklis“, „žemėlapis“), idėjų kūrimas („minčių lietus“, „smegenų šturmas“), projektinė veikla, tyrinėjimai.</p> <p>Priemonės: paveikslai, plakatai apie aktyvią veiklą, sporto šakas, žinomų Lietuvos sportininkų nuotraukos, enciklopedijos, informacinės technologijos</p>
15.4. Komunikavimo kompetencija	
Gebėjimai, vertybinės nuostatos	Vaiko veiksenos, metodai ir priemonės
Bando susitarti, drauge žaisti, pavadinti, apibūdinti, pristatyti žaidimą. Geba išreikšti žaidimo turinį, naudojant įvairias komunikacijos priemones ir būdus	<p>Atsižvelgiant į situaciją, kartu žaidžiant ir sportuojant bendrauja ir tariasi, laikosi sutartinio žodinio ar regimojo signalo, į jį reaguoja, be suaugusiojo paaiškina draugams taisykles, tariasi dėl vaidmenų, geba dalintis lyderio pozicija, judesiu ir žodžiu reiškia mintis, išklauso kito, taria atskirus garsus, žodžius iškvėpimo metu, žaidžia „tylos“ minutes, juda be garso, judesiais be žodžių imituoja eilėraščio ar dainelės turinį, vartoja sportinio inventoriaus pavadinimus, sporto terminus, pasakoja apie lengvos atletikos, futbolo, krepšinio ar kitos sporto šakos ypatumus, naudą organizmui.</p> <p>Metodai: pokalbis, pasakojimas, interviu, didaktinės, kūrybinės užduotys, vaidybiniai žaidimai, individualios užduotys vaikams</p> <p>Priemonės: teminiai paveikslai, plakatai, knygos, informacinės technologijos</p>

15.5. Meninė kompetencija	
Gebėjimai, vertybinės nuostatos	Vaiko veiksenos, metodai ir priemonės
Bando orientuotis erdvėje, judėti pagal muziką, garsinius signalus. Moka laisvai ir išraiškingai improvizuoti judesiu	Kuria ir improvizuoja savo kūno kalba, siekia judesio plastiškumo, išbaigtumo ir grožio, koordinuotai ir kūrybiškai išreiškia įvairias savo būsenas, išgyvenimus, atranda ir išmėgina atsipalaidavimui tinkančias menines priemones ir meninę raišką (mimiką, judesių dialogą, judesį plokštumoje ir erdvėje), jaučia ritmą, tempą, seka ir koreguoja savo laikyseną, patiria teigiamų emocijų individualioje ir bendroje veikloje, džiaugiasi rezultatu, taip pat įsivaizduoja ir savarankiškai parenka tik tam vaidmeniui būdingus judesius, leidžiančius atpažinti veikėją, geba pavaizduoti jį skirtingose situacijose. Metodai: pokalbis, kūrybinės užduotys, inscenizacija, tikslinės užduotys, kurioms vadovauja pedagogas. Priemonės: vaikų grožinė literatūra, muzikiniai įrašai, siužetiniai žaislai, smulkus sportinis inventoriųs

V. UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

16. Įgyvendinus programą, bus pasiekti kokybiniai ir kiekybiniai pokyčiai:

16.1. tenkinamas vaiko prigimtinis poreikis aktyviai judėti;

16.2. vaiko individualumas pripažintas kaip vertybė, skatinamas jo pasitikėjimas savimi;

16.3. taikomos modernios, netradicinės vaikų fizinio aktyvumo skatinimo formos;

16.4. nuolat vertinamas vaikų fizinis pajėgumas, kaupiama vaizdinė ir metodinė medžiaga, atliekamos anketinės apklausos, organizuojamos diskusijos, forumai, konsultacijos.

17. Vertinimo metodai: pokalbis, stebėjimas, diskusija, vaiko veiklos ir kūrybos produktų analizė, fizinio aktyvumo ir fizinio pajėgumo tyrimai, klausimynai tėvams.

18. Vertinimo dažnumas. Vaiko daroma pažanga yra vertinama nuolat, pasirenkant įvairius vertinimo būdus ir metodus. Vaiko pasiekimų vertinimas organizuojamas du kartus per metus, t.y. rugsėjį (kai galime nustatyti vaiko pradinį išsivystymą) ir gegužę (kad galėtume apibendrinti pokyčius, įvykusius per mokslo metus). Pasiekimai vertinami ir fiksuojami vaiko vertinimo lentelėje, naudojant fizinio pajėgumo testus ir kontrolinius pratimus. Specialiųjų poreikių vaikų pažangai nustatyti ir esant būtinybei (atvyko iš namų, kitos ugdymo įstaigos, dažnai serga ir kt.) taikomas tarpinis vertinimas. Toks vertinimas yra palankus sekti vaiko ugdymosi ir ugdymo turinio ryšį, sudarant optimalias sąlygas, parenkant ugdomųjų poveikių sistemą konkrečiam vaikui.

19. Vertinimo rezultatai tėvams pateikiami individualiai. Atsižvelgus į vertinimų išvadas, tėvų siūlymus bei pageidavimus, koreguojama individuali vaiko ugdymo programa. Nuotraukos, vaiko stebėjimo aprašymai, interviu su vaiku, tėvų pastebėjimai, kaupiami grupės „Vaiko aplanke“.

SUDERINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Linelis“

Mokytojų tarybos posėdžio

2014 m. rugsėjo 9 d.

protoliniu nutarimu (protokolo Nr. V8-3)

NAUDOTA LITERATŪRA

1. Adaškevičienė E. Judėjimo džiaugsmas. V.,1996.
2. Adaškevičienė E. Mažųjų sporto abėcėlė. K.,1990.
3. Adaškevičienė A. Vaikų sveikatos ugdymas: pedagoginiai aspektai. Vilnius, 1999.
4. Bendroji priešmokyklinio ugdymo ir ugdymosi programa. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2003.
5. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2006.
6. Klaipėdos lopšelio-darželio „Linelis“ ikimokyklinio ugdymo programa. Klaipėda, 2010.